

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อประหยัดพลังงาน : กรณีศึกษาก๊าซชีววมวลในชุมชน
ต้นแบบ เพื่อนำก๊าซที่ได้ไปใช้ในครัวเรือนได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ และช่วยให้ประหยัด
ค่าใช้จ่ายจากการซื้อเชื้อเพลิงด้วยอีกทางหนึ่ง และคณะผู้วิจัยได้ทำการประเมินแบบสอบถามความ
คิดเห็นเกี่ยวกับการจัดรูปแบบและระบบการบริหารจัดการก๊าซชีววมวล ของชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ผล
เป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลบุคคล/หน่วยงานที่ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการก๊าซชีววมวล

4.1 ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ข้อมูลเรื่องเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด
หน่วยงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัด รวมไปถึงตำแหน่งบทบาทและหน้าที่ รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
1. เพศ			
ชาย	28	56	
หญิง	22	44	
รวม	50	100	
2. อายุ			
30-35 ปี	5	10	
36-40 ปี	20	40	
41 ปีขึ้นไป	25	50	
รวม	50	100	

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
3. วุฒิการศึกษา			
ประถมศึกษา	30	60	
มัธยมศึกษา	15	30	
ปวช./ปวส./ อนุปริญญา	-	-	
ปริญญาตรีและสูงกว่า	5	10	
รวม	50	100	
4. หน่วยงานที่ทำงานสังกัด			
อบต.นาบัว หมู่ที่ 18	20	40	
บ้านนาบัว	14	28	
บ้านสระบัว	10	20	
บ้านระสีสันต์	5	10	
สำนักงานพลังงานจังหวัดสุรินทร์	1	2	
หน่วยงานอื่นๆ	-	-	
รวม	50	100	
5. ตำแหน่ง/บทบาทหน้าที่			
ชาวบ้าน	39	78	
ผู้ใหญ่บ้าน	1	2	
กรรมการหมู่บ้าน	-	-	
ผู้รับผิดชอบโครงการ	3	6	
อื่นๆ	7	14	
รวม	50	100	

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 56 เป็นเพศหญิง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 44 ส่วนอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ 41 ปีขึ้นไปจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาอายุ 36-40 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 40 และอายุ 30-35 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ส่วนวุฒิการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับประถมศึกษา จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10 หน่วยงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดมากที่สุด ได้แก่ อบต.นาบัว หมู่ที่ 18 จำนวน

20 คน คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาบ้านนาบัว จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 28 บ้านสระบัว จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 20 บ้านระสีสันต์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และสำนักงานพลังงานจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2 ส่วน ตำแหน่ง / บทบาทหน้าที่ของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยชาวบ้าน จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 78 ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2 ผู้ที่มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบโครงการ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6 และ บทบาทหน้าที่ด้านอื่นๆ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการก๊าซชีววมวล

ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการก๊าซชีววมวลประกอบด้วย ด้านระบบทำงาน ด้านระบบงบประมาณ และด้านระบบบุคลากร ข้อมูลดังกล่าวแสดงไว้ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 การหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินงานโครงการก๊าซชีววมวล

ที่	ข้อความ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	ด้านระบบทำงาน	3.32	0.94	ปานกลาง
2	ด้านระบบงบประมาณ	2.78	0.84	ปานกลาง
3	ด้านระบบบุคลากร	3.15	0.92	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.08	0.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 แสดงว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินโครงการก๊าซชีววมวล ตำบลนาบัว อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการดำเนินโครงการก๊าซชีววมวล ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีด้านระบบทำงาน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการดำเนินโครงการ ($\bar{x} = 3.32$) รองลงมาด้านระบบบุคลากร ($\bar{x} = 3.15$) และด้านงบประมาณ ($\bar{x} = 2.78$) ตามลำดับ รายละเอียดของการดำเนินโครงการแสดงไว้ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระบบการทำงานของกรมมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการก๊าซชีวมวล

ข้อ	การดำเนินโครงการ	\bar{x}	S.D	ระดับ
	ระบบการทำงาน			
1	มีการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ในการทำงานโครงการก๊าซชีวมวล	4.06	0.51	ดี
2	มีการกำหนดโครงสร้างหรือภาระงานก๊าซชีวมวลที่ชัดเจน	3.66	0.55	ดี
3	มีการแบ่งงานหรือการกำหนดผู้รับผิดชอบงานก๊าซชีวมวลที่ชัดเจน	4.08	0.56	ดี
4	มีการใช้กิจกรรมและสื่อในการดำเนินงานก๊าซชีวมวลหลากหลายรูปแบบ	2.96	0.87	ปานกลาง
5	มีการจัดกิจกรรมก๊าซชีวมวลที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่	3.26	1.41	ปานกลาง
6	มีการสร้างความสมานฉันท์ของคนในพื้นที่โดยการจัดกิจกรรมการทำก๊าซชีวมวลร่วมกัน	3.24	0.87	ปานกลาง
7	มีการเชิญชาวบ้านในทุกหมู่บ้านมาร่วมกิจกรรม	3.04	1.22	ปานกลาง
8	มีการประชาสัมพันธ์และประสานงาน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชาวบ้านแต่ละหมู่บ้านที่มาปฏิบัติงานร่วมกัน	3.22	1.40	ปานกลาง
9	ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.64	0.85	ดี
10	มีคณะกรรมการจัดทำก๊าซชีวมวลที่แต่ละหมู่บ้านจัดส่งผู้แทนมาร่วมเป็นกรรมการเพื่อเป็นตัวแทนในการดำเนินงานของหมู่บ้านของตนและกำหนดภาพรวมของการทำงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	2.28	1.05	พอใช้
11	มีการจัดทำฐานข้อมูลของหมู่บ้านในการจัดทำก๊าซชีวมวล	3.16	1.03	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระบบการทำงานของการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการก๊าซชีวมวล (ต่อ)

ข้อ	การดำเนินโครงการ	\bar{X}	S.D	ระดับ
12	มีการติดตามประเมินผลการทำงานตามโครงการจัดทำก๊าซชีวมวล	3.34	0.91	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม		3.33	0.94	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 แสดงว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินโครงการก๊าซชีวมวล ตำบลนาบัว อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ด้านระบบทำงานโดยภาพรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการแบ่งงานหรือการกำหนดผู้รับผิดชอบงานก๊าซชีวมวลอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมาคือ มีการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ในการทำงานโครงการก๊าซชีวมวล ($\bar{X} = 4.06$) และการขาดความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.64$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ คณะกรรมการจัดทำก๊าซชีวมวล ที่แต่ละหมู่บ้านจัดส่งผู้แทนมาร่วมเป็นกรรมการเพื่อเป็นแทนในการดำเนินงานของหมู่บ้านของตนและกำหนดภาพรวมของการทำงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ($\bar{X} = 2.28$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านงบประมาณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการก๊าซชีวมวล

ข้อ	การดำเนินโครงการ	\bar{X}	S.D	ระดับ
ด้านงบประมาณ				
1	มีการแจ้งจัดสรรงบประมาณให้แก่โครงการก๊าซชีวมวล/หมู่บ้านได้ทราบ	3.26	0.85	ปานกลาง
2	การจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด	3.12	0.74	ปานกลาง
3	มีการวางแผนการใช้จ่ายและตรวจสอบการใช้งบประมาณของโครงการฯ	2.76	0.74	ปานกลาง
4	มีงบประมาณสมทบในการดำเนินงานด้านก๊าซชีวมวล จากหน่วยงานอื่นๆ	1.96	0.63	พอใช้
5	มีงบประมาณสมทบจากการบริจาค	1.63	0.77	พอใช้

ตารางที่ 4.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านงบประมาณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ
ก๊าซชีววมวล (ต่อ)

ข้อ	การดำเนินโครงการ	\bar{X}	S.D	ระดับ
6	มีการพิจารณางบประมาณเพื่อขออนุมัติจัดตั้ง ยอดเงินสำหรับการดำเนินกิจกรรมตามแผนงาน หรือโครงการฯ (ซึ่งจะช่วยให้เกิดการแยกแยะ และป้องกันปัญหาการซ้ำซ้อนกัน)	2.42	1.14	พอใช้
7	มีการบูรณาการงบประมาณกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการประหยัดพลังงาน	3.22	1.01	ปานกลาง
8	บุคลากรของโครงการจัดทำก๊าซชีววมวลยังขาด ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการดำเนินการ ของงบประมาณสนับสนุนจากทางราชการและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2.98	1.02	ปานกลาง
9	โครงการก๊าซชีววมวลได้รับงบประมาณสนับสนุน จากทางราชการอย่างพอเพียง	2.96	1.02	ปานกลาง
10	โครงการก๊าซชีววมวลได้รับงบประมาณสนับสนุน จากทางราชการล่าช้าเกินไป ทำให้เกิดปัญหา ต่างๆในการดำเนินงาน	3.52	0.50	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม		2.78	0.84	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินโครงการก๊าซชีววมวล ตำบลนาบัว อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ด้านงบประมาณโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บุคลากรของโครงการจัดทำก๊าซชีววมวลยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการดำเนินการของงบประมาณสนับสนุนจากทางราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.52$) รองลงมาคือ มีการแจ้งจัดสรรงบประมาณให้แก่โครงการก๊าซชีววมวลหรือหมู่บ้านได้ทราบ ($\bar{X} = 3.26$) และการบูรณาการงบประมาณกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการประหยัดพลังงาน ($\bar{X} = 3.22$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีงบประมาณสมทบจากการบริจาค ($\bar{X} = 1.68$)

ตารางที่ 4.5 การหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านระบบบุคลากรของการมีส่วนร่วม
ในการดำเนินโครงการก๊าซชีวมวล

ข้อ	การดำเนินโครงการ	\bar{X}	S.D	ระดับ
ด้านระบบบุคลากร				
1	บุคลากรมีความรู้ ทักษะ ความชำนาญในเรื่องการดำเนินงานก๊าซชีวมวลตามหน้าที่ที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี	3.00	0.75	ดี
2	บุคลากรยังไม่มีความรักความต้องการทำงานในด้านก๊าซชีวมวลอย่างแท้จริง	2.98	0.93	ปานกลาง
3	บุคลากรเกิดความสำนึกและรับผิดชอบร่วมกันในการดำเนินงานด้านก๊าซชีวมวล	3.30	0.93	ปานกลาง
4	มีการระดมความคิด เพื่อการสร้างสรรค์และเกิดผลงานใหม่ๆรวมทั้งก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันจากการทำงาน	2.90	0.79	ปานกลาง
5	ควรมีการจัดระบบบุคลากรที่ทำงานด้านก๊าซชีวมวลต่อไปหรือไม่	2.98	0.79	ปานกลาง
6	ผู้ปฏิบัติงานยังไม่มีความเข้าใจนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการก๊าซชีวมวลที่จะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องตรงกัน	3.48	0.54	ดี
7	มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่น กระทำโดยใช้อำนาจสั่งการแต่เพียงอย่างเดียว	2.76	0.87	ปานกลาง
8	มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ทำแบบไม่เป็นทางการ เพื่อความคล่องตัว	3.32	1.25	ปานกลาง
9	มีการประสานงานกับหน่วยงานตามลักษณะของโครงการก๊าซชีวมวล	2.32	1.21	พอใช้
10	มีการประสานงานกับเครือข่ายด้านก๊าซชีวมวลในการดำเนินงานในจังหวัด	4.02	0.68	ดี
11	มีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถในการตัดสินใจและการประสานงาน	3.52	0.86	ดี
12	การยึดมั่นในความคิดของตนเองของผู้นำ ก่อให้เกิดปัญหาการดำเนินงานโครงการก๊าซชีวมวล	3.60	1.03	ดี

ตารางที่ 4.5 การหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านระบบบุคลากรของการมีส่วนร่วม
ในการดำเนินโครงการก๊าซชีววมวล (ต่อ)

ข้อ	การดำเนินโครงการ	\bar{X}	S.D	ระดับ
13	การขาดประชุมของคณะกรรมการก๊าซชีววมวล ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานโครงการก๊าซชีววมวล	2.86	1.34	ปานกลาง
14	กรรมการก๊าซชีววมวลขาดความรู้ความสามารถใน ภารกิจที่ตนได้รับมอบหมาย	2.90	0.76	ปานกลาง
15	บุคลากรในหมู่บ้านขาดความสามัคคี กลมเกลียว เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทำให้เกิดปัญหาการ ดำเนินงานด้านก๊าซชีววมวล	3.36	1.13	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม		3.15	0.92	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 แสดงว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินโครงการก๊าซชีววมวล ตำบลนาบัว อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ด้านระบบบุคลากรโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกได้แก่ การประสานงานกับเครือข่ายด้านก๊าซชีววมวลในการดำเนินงานในจังหวัด ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมาคือ มีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์มีความสามารถในการตัดสินใจและการประสานงาน ($\bar{X} = 3.52$) และผู้ปฏิบัติงานยังไม่มีความเข้าใจนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการก๊าซชีววมวลที่จะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องตรงกัน ($\bar{X} = 3.48$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการประสานงานกับหน่วยงานตามลักษณะของโครงการก๊าซชีววมวล ($\bar{X} = 2.32$)